

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
29.12.2017
Hetkel kehtiv
RT I, 19.12.2017, 18

Pangodi maastikukaitseala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 14.12.2017 nr 182

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Pangodi maastikukaitseala kaitse-eesmärk

- (1) Pangodi maastikukaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:
- 1) säilitada ja tutvustada Pangodi järvestiku järvesid ning neid ümbritsevate moreenkattega mõhnade loodus- ja pärandmaastikke, sealhulgas sürjametsi ja niite, ning looduse mitmekesisust;
  - 2) kaitsta ja säilitada Kodijärve mõisa parki;
  - 3) kaitsta ja säilitada elupaigatüüpi looduslikult rohketoitelised järved (3150)³, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas;
  - 4) kaitsta liigi, keda nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II lisas, elupaika. See liik on vingerjas (*Misgurnus fossilis*);
  - 5) kaitsta kaitsealuseid taimeliike võsu-liivsiibulat (*Jovibarba sobolifera*) ja harilikku käokulda (*Helichrysum arenarium*) ning nende kasvukohti.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele üheks sihtkaitsevööndiks ja kaheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

- (1) Kaitseala asub Tartu maakonnas Kambja vallas Pangodi, Kodijärve ja Palumäe külas.
- (2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

- Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:
- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
  - 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
  - 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
  - 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
  - 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida kogu kaitsealal, välja arvatud ratsutada sihtkaitsevööndis väljaspool teed. Kogu kaitsealal on inimestel lubatud korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning püüda kala ja pidada jahti.

(2) Kaitsealal on lubatud:

1) sõidukiga või maastikusõidukiga sõitmine teedel;
2) sõidukiga või maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel.

(3) Kaitseala järvedel on lubatud sisepõlemismootoriga ujuvvahendiga sõitmine. Sisepõlemismootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

(4) Kaitsealal on lubatud telkimine ja lõkketegemine:

1) kinnisasja omaniku ja kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas või kinnisasja omaniku loal õuemaal;
2) põllumajandus- ja metsamajandustöödel ning kaitse korraldamisega seotud töödel.

(5) Kaitsealal on lubatud rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas ja õuemaadel ning kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine ettevalmistamata kohas. Muudel juhtudel on rahvaürituse korraldamine lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
4) lubada ehitada ehitusteatisel kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada paadisilda;
5) anda projekteerimistingimusi;
6) anda ehitusluba;
7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatisi;
8) jahiulukeid lisaõõta.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk Sihtkaitsevöönd

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on Palumägede sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

Palumägede sihtkaitsevööndi eesmärk on pärand- ja loodusmaastiku, sealhulgas vaadete, kaitsealuste liikide hariliku käokulla ja võsu-liivsibula ja nende elupaikade kaitse ning sürjametsade säilitamine.

§ 10. Lubatud tegevus sihtkaitsevööndis

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
2) koosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;

- 3) tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks;
- 4) olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 11. Vajalik tegevus

Sihtkaitsevööndis on vajalikud raied vaadete avamiseks.

§ 12. Keelatud tegevus sihtkaitsevööndis

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine.

4. peatükk Piiranguvöönd

§ 13. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on kaks piiranguvööndit:
  - 1) Pangodi piiranguvöönd;
  - 2) Kodijärve mõisapargi piiranguvöönd.

§ 14. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Pangodi piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme, sealhulgas põllumajandusliku maakasutuse ja asustusstruktuuri, metsade, järvede ja niidukoosluste säilitamine, ning kaitse-eesmärgiks seatud kalaliigi vingerja elupaiga kaitse. Pangodi piiranguvööndis kaitstav elupaigatüüp on looduslikult rohkehoitelised järved.

(2) Kodijärve mõisapargi piiranguvööndi kaitse-eesmärk on säilitada ja arendada Kodijärve mõisapargi ajalooliselt kujunenud planeeringut, dendroloogiliselt liigirikast, kultuurilooliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtuslikku puistut ning pargi- ja aiakunsti kujunduselemente.

§ 15. Lubatud tegevus piiranguvööndis

- (1) Piiranguvööndis on lubatud majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi.
- (2) Piiranguvööndis on lubatud:
  - 1) ehitusteatise kohustusega ehitise püstitamine õuemaal;
  - 2) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine põllumaal ja õuemaal.
- (3) Lõikes 2 nimetatata juhul on ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine piiranguvööndis lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul.
- (4) Pangodi piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:
  - 1) lageraie kuusikutes, haavikutes ja hall-lepikutes kuni 1 hektari suuruse langina;
  - 2) turberaie kuni 5 hektari suuruse langina;
  - 3) puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt;
  - 4) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine veekogude hooldustöödel, ehitamisel ja vee erikasutusel.
- (5) Pangodi piiranguvööndis raiete tegemisel metsamaal tuleb säilitada puistu liikide ja vanuse mitmekesisus. Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb jätta raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgedega, õõnsustega, tuuleluudade või suurte okstega puid.
- (6) Kodijärve mõisapargi piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud puuvõrude ja põõsaste kujundamine ning puittaimestiku istutamine ja raie.

§ 16. Vajalik tegevus

- (1) Pangodi piiranguvööndis on vajalikud raied vaadete avamiseks.

(2) Kodijärve mõisapargi piiranguvööndis on pargi ilme ja liigikoosseisu säilimise tagamiseks vajalik pargi niitmine ning puu- ja põõsarinde kujundamine.

§ 17. Keelatud tegevus piiranguvööndis

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) maavara kaevandamine;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine.

5. peatükk Lõppsätted

§ 18. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 19. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 30. oktoobri 2001. a määrus nr 334 „Pangodi maastikukaitseala kaitse-eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.

§ 20. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 16. mai 2016. a käskkirjaga nr 1-2/16/459 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 21. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).

²Kaitseala territoorium on osaliselt looduskaitse all alates 1957. aastast, kui Elva Rajooni TSN Täitevkomitee 10. juuli 1957. a otsusega nr 198 „Looduskaitse korraldamisest Elva rajoonis” võeti pargina kaitse alla Pikksaare park ning looduslikult kauni kohana Palumäed Pangodi järve ääres. Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee 9. septembri 1964. a otsusega nr 99 „Looduse kaitsest Tartu rajoonis” täpsustati nii kaitstava ala nimetust, tüüpi kui ka ulatust: eraldi objektidena võeti kaitse alla Pangodi järv koos Pikksaare pargi ja Palumägedega (Hurdamäed) ning Kodijärve park, ja nende kaitseks kehtestati kaitse-eeskirjad. Vabariigi Valitsuse 30. oktoobri 2001. a määrusega nr 334 moodustati eelnimetatud objektide põhjal Pangodi maastikukaitseala. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 294 jääb maastikukaitsealale Pangodi loodusala, kus tegevuste kavandamisel tuleb hinnata nende mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale.

⁴Kaitseala välis- ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Jevgeni Ossinovski
Tervise- ja tööminister peaministri ülesannetes

Siim Kiisler
Keskkonnaminister

Aivar Rahno
Riigikantselei istungiosakonna juhataja riigisekretäri ülesannetes

Lisa Pangodi maastikukaitseala